

Till
Regionfullmäktige i Västra Götalandsregionen

Revisionsberättelse för styrelsen för folkhögskolorna år 2018

Vi, av regionfullmäktige utsedda revisorer har granskat styrelsen för folkhögskolornas verksamhet under år 2018.

Styrelsen ansvarar för att verksamheten bedrivs enligt gällande mål, beslut och riktlinjer samt de föreskrifter som gäller för verksamheten. Den ansvarar också för att det finns en tillräcklig intern kontroll och återredovisning till regionfullmäktige.

Revisorernas ansvar är att granska verksamhet, intern kontroll och räkenskaper samt att pröva om verksamheten bedrivits enligt regionfullmäktiges uppdrag och mål samt de föreskrifter som gäller för verksamheten.

Granskningen har utförts enligt kommunallagen, god revisionsred i kommunal verksamhet och regionens reglemente för revisorskollegiet. Granskningen har genomförts med den inriktning och omfattning som behövs för att ge rimlig grund för bedömning och ansvarsprövning. Vår samlade kommentar och bedömning från granskningen under året samt omfattningen av granskningen framgår av revisionens årspromemoria, som fogats till revisionsberättelsen för regionstyrelsen.

Vi bedömer att verksamheten bedrivits på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt och att den interna kontrollen varit tillräcklig.

Vi har vid granskningen av styrelsens redovisning funnit att den fyller kraven enligt den kommunala redovisningslagen.

Vi tillstyrker att ansvarsfrihet beviljas för styrelsen för folkhögskolorna och dess enskilda ledamöter.

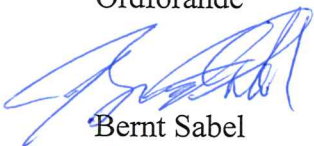
Vänersborg den 13 mars 2019

Birgitta Eriksson
Ordförande

Ulf Sjösten
Vice ordförande

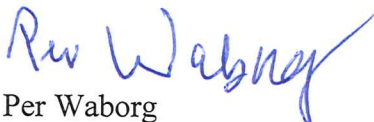
Bernt Sabel

Ulla Göthager

Krister Stensson

Per Waborg

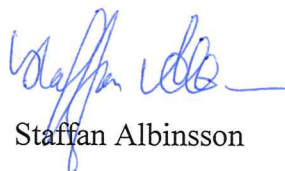
Bo-Lennart Bäcklund

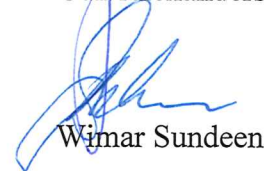
Gun Alexandersson Malm

Marie Engström Rosengren

Staffan Albinsson

Wimar Sundeen

Årsrapport

Styrelsen för folkhögskolorna

Diarienummer REV 2018–00028

Behandlad av revisorskollegiet 13 mars 2019

Innehåll

Årets granskning	3
Nämndens ansvar	3
Resultatet av revisorernas granskning	4
Nämndens utformning av styrning, uppföljning och kontroller	4
Bevakning: Intern kontroll (A1)	4
Fördjupning: Arbetsmiljöarbete (A2).....	4
Bevakning: Styrning genom detaljbudget (A3).....	5
Nämndens genomförande av styrning, uppföljning och kontroller	5
Bevakning: Bisysslor (B1)	5
Nämndens resultat och effektivitet.....	6
Fördjupning: Internatverksamhet (C1)	6
Bevakning: Resultat i delårs- och årsredovisning (C2 och C3).....	6
Nämndens räkenskaper.....	7
Revisorernas sammanfattande bedömning	7
Bilaga 1. Rapporter och underlag	7

Årets granskning

I den årliga revisionen prövas om verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt, om räkenskaperna är rättvisande samt om den interna styrningen och kontrollen är tillräcklig.

Revisionen har utförts enligt kommunallagen och enligt god revisionssed för kommunal verksamhet. Revisionen har vidare genomförts med grund i de styrande dokument för revisorskollegiet och revisionsenheten som anger preciserade anvisningar för granskningens genomförande och bedömningar. Det omfattar revisorskollegiets ramplanering där regionövergripande risker identifierats och prioriterats. Det omfattar även revisorskollegiets riktlinjer samt revisionsenhetens riktlinjer och rutiner.

Revisionen har utifrån de styrande dokumenten upprättat en granskningsplan avseende nämnden där de mest väsentliga riskerna har identifierats och prioriterats.

Granskningsplanen har stämts av med utsedd kontaktrevisor i kollegiet, Gun Alexandersson Malm, och beslutats av revisionsdirektören. Granskningen har genomförts av Josephine Massie, yrkesrevisor vid revisionsenheten. Därtill har räkenskaperna granskats av Deloitte. Granskningens sammantagna resultat presenteras kortfattat i denna rapport. I bilaga 1 anges de rapporter och de underlag som ligger till grund för redogörelsen.

Nämndens ansvar

Folkhögskolestyrelsen granskas och bedöms utifrån det samlade ansvar som följer av fullmäktiges mål, beslut och riktlinjer samt gällande lagstiftning och föreskrifter. Styrelsen för folkhögskolorna ansvarar enligt reglemente för drift, förvaltning och utveckling av Västra Götalandsregionens sex folkhögskolor: Grebbestad, Billströmska, Dalsland, Fristad, Göteborg och Vara. Folkhögskolestyrelsen är anställningsmyndighet för personal vid sin förvaltning, med undantag för förvaltningschef som anställs av regionstyrelsen. Styrelsen ansvarar därmed för personalfrågor inklusive arbetsmiljöfrågor inom sitt verksamhetsområde.

Folkhögskolestyrelsens verksamhet grundas på både ett statligt och ett regionalt uppdrag. Det statliga uppdraget slås fast i förordning (2015:218) om statsbidrag till folkbildningen. Folkhögskolestyrelsen ansöker varje år om statsbidrag och ansvarar för att redovisa resultat till Folkbildningsrådet, som är en ideell förening med vissa myndighetsuppdrag givna av riksdagen och regeringen. Folkhögskolestyrelsens regionala uppdrag ges av kulturnämnden. Uppdraget inkluderar tre övergripande mål:

- Folkhögskolorna är väl utvecklade resurser för en folkbildning som speglar mångfalden i samhället
- Folkhögskolorna är attraktiva resurser för kulturverksamhet och kulturutbildningar på lokal, regional, nationell och internationell nivå.
- Folkhögskolorna bedriver eftertraktade kurser på grundskole- och gymnasienivå

I uppdraget finns även ett antal delmål. Styrelsen ansvarar för att årligen upprätta en genomförandeplan för hur styrelsen ska arbeta med uppdraget och redovisa resultat. I regionfullmäktiges budget 2018 anges att VGR:s folkhögskolor ska spela en tydlig roll som utbildningssamordnare för att möta viktiga samhälls- och kompetensförsörjningsutmaningar. Skolorna ska ge personer utanför arbetsmarknaden möjligheter att finna en väg in i studier eller arbetsmarknad.

Resultatet av revisorernas granskning

Revisorernas granskning utgår från att nämnden ska utforma styrning, uppföljning och kontroller utifrån nämndens ansvar. Nämnden ska också se till att styrningen, uppföljningen och kontrollerna efterlevs i verksamheten. Det ska i sin tur leda till att styrelsen lever upp till fullmäktiges mål, beslut och riktlinjer samt gällande lagstiftning och föreskrifter inom ramen för tillgängliga resurser. Vidare ska nämndens räkenskaper vara rättvisande. Det innebär sammantaget att nämnden har tagit sitt ansvar.

Nämndens utformning av styrning, uppföljning och kontroller

Bevakning: Intern kontroll (A1)

Styrelsen har i och med fastställandet av en ny rutin för intern kontroll anpassat sitt arbetssätt till de regiongemensamma anvisningarna. För år 2018 har den förra rutinen använts, vilken inte är helt anpassad till de regiongemensamma anvisningarna. Positivt är att styrelsen har anpassat utformningen av systemet till lokala förutsättningar och riskerna i styrelsens verksamhet. Åtgärder har utformats för att hantera riskerna och dessa bedöms som rimliga. I och med att det är presidiet som inventerar risker tillsammans med förvaltningschefen blir det viktigt att förankra riskanalysen i resten av styrelsen och ge alla ledamöter möjlighet att påverka arbetet. Något som kan förtydligas är när resultatet av åtgärderna ska återrapporteras till styrelsen.

Bedömning

Styrelsen bedöms ha upprättat ett system för intern kontroll som i tillräcklig utsträckning ger förutsättningar för att identifiera och åtgärda eventuella brister i styrelsens styrning och uppföljning.

Fördjupning: Arbetsmiljöarbete (A2)

Regionfullmäktige lägger i budget 2018 fokus på att arbetsmiljön i Västra Götalandsregionen ska förbättras. Folkhögskolestyrelsen är anställningsmyndighet och ansvarar för personalens arbetsmiljö. Utifrån risken att regionfullmäktiges mål och lagkrav inte uppfylls granskas om folkhögskolestyrelsen har säkerställt att det bedrivs ett systematiskt arbetsmiljöarbete inom styrelsens verksamhetsområde.

Revisionsenheten kan konstatera att det finns rutiner och planer för hur arbetsmiljöarbetet ska bedrivas och att dessa är dokumenterade. Det finns, utifrån hur arbetet är utformat, möjlighet för arbetstagare, skyddsombud och elevskyddsombud att delta i det systematiska arbetsmiljöarbetet. Samtidigt visar granskningen att arbetsmiljöarbetet inte har genomförts eller följts upp på det sätt som beskrivs i planerna under år 2018.

Bedömning

Revisionsenheten bedömer att folkhögskolestyrelsen inte fullt ut har säkerställt att det bedrivs ett systematiskt arbetsmiljöarbete inom styrelsens verksamhetsområde.

Folkhögskolestyrelsen rekommenderas att:

- Säkerställa att arbetsmiljöarbetet bedrivs och följs upp systematiskt och att planerna för arbetsmiljöarbetet implementeras.

Bevakning: Styrning genom detaljbudget (A3)

Granskningen av folkhögskolestyrelsens detaljbudget visar att budgeten utgår från fullmäktiges, kulturnämndens och statens mål med verksamheten. Styrelsen har även antagit egna mål som beskrivs i den fördjupade rapporten till styrelsen. Detaljbudgeten är ett tydligt styrdokument vad gäller vilka mål och aktiviteter som styrelsen ska fokusera på, däremot framgår det inte hur resultatet av styrelsens arbete ska följas upp. Indikatorer och måltal saknas i stort sett, bortsett från vissa regiongemensamma indikatorer.

Bedömning

Styrelsen bedöms delvis ha upprättat en detaljbudget som utgör ett tydligt styrdokument.

Nämndens genomförande av styrning, uppföljning och kontroller**Bevakning: Bisysslor (B1)**

Folkhögskolestyrelsen ingick under året i revisionsenhetens uppföljande granskning av bisysslor. Inga bedömningar eller rekommendationer riktades specifikt till styrelsen.

På revisionens uppdrag genomförde KPMG under perioden juni-december 2016 en granskning av bisysslor. Granskningsrapporten avrapporterades i mars 2017 (Dnr: REV 2016-00167). Syftet med granskningen var att granska följsamheten till regionens regelverk vad gäller anmälan och godkännande av tillsvidareanställda läkares bisysslor. Granskningens slutsatser var att det fanns tydliga brister i tillämpningen av riktlinjerna för bisysslor. I granskningsrapporten lämnade revisionen rekommendationer till granskade sjukhusstyrelser men rekommenderade också övriga sjukhusstyrelser inom regionen att kontrollera om slutsatser och rekommendationer är applicerbara i den egna organisationen.

Uppföljningen av granskning bisysslor syftar till att belysa vilka åtgärder som vidtagits utifrån de rekommendationer som revisionen lämnade i granskningen och om sådana eventuella åtgärder bidragit till att nämnder och styrelser har en tillräcklig intern kontroll avseende medarbetares bisysslor.

Bedömningen är att den rutin som regiondirektören fattade beslut om hösten 2017 avseende bisysslor tar fasta på de rekommendationer som revisionen lämnade. Granskningen visar att rutinen i allt väsentligt tycks följas och att redovisning och uppföljning av bisysslor har stärkts sedan genomförd granskning 2016. Rutinen och tillämpningen av rutinen har bidragit till att kontroller av bisysslor formaliserats och dokumenterats. Det innebär också att efterlevnaden av regional rutin för bisysslor följs upp mer systematiskt och strukturerat. Nämnder och styrelser bedöms med anledning av ovanstående ha en tillräcklig intern kontroll avseende medarbetares bisysslor.

Granskningen visar dock att rutinen inte fått fullt genomslag bland regionens bolag. I ett antal verksamheter kan också uppföljning och rapportering av bisysslor förbättras. Vår bedömning är att risken i allt väsentligt är släckt och att ingen fördjupad granskning behöver göras 2019 avseende bisysslor. I de nämnder och styrelser där bisysslor kan vara mer förekommande bör frågan följas inom ramen för den löpande årliga granskningen. Bolagen bör av lekmannarevisorerna uppmärksammas på att regionens rutin för bisysslor även gäller dem.

Nämndens resultat och effektivitet

Fördjupning: Internatverksamhet (C1)

Syftet med granskningen är att bedöma om folkhögskolestyrelsen har säkerställt att skolornas internat fungerar som pedagogiska resurser, i enlighet med uppdraget från kulturnämnden.

Granskningen visar att styrelsen har identifierat uppdraget från kulturnämnden och att flera aktiviteter har genomförts under år 2018 för att vidareutveckla internaten som pedagogisk resurs. Vissa gemensamma arbetssätt finns (som introduktionsplan, studeranderätt och köksmöten) men det ser också olika ut på de olika internaten. Av uppföljningen går det att utläsa vilka aktiviteter som har genomförts under år 2018 men det framgår inte på vilka skolor som aktiviteterna har genomförts eller vilka resultat som har uppnåtts. Resultat från deltagarenkät eller liknande uppföljning finns inte med i årsredovisningen.

Bedömning

Revisionsenheten bedömer att folkhögskolestyrelsen i viss mån har säkerställt att skolornas internat fungerar som pedagogiska resurser. Revisionsenheten bedömer dock att styrelsen bör se till att de får tillräckligt med information om hur skolornas internat fungerar för att kunna ta ansvar för verksamheten.

Folkhögskolestyrelsen rekommenderas att:

- Stärka uppföljningen av hur internaten fungerar och vilka resultat som arbetet med att utveckla internaten leder till.

Bevakning: Resultat i delårs- och årsredovisning (C2 och C3)

Folkhögskolestyrelsen ansvarar enligt reglementet för att följa upp sin verksamhet kontinuerligt och rapportera till regionfullmäktige enligt regionstyrelsens anvisningar. Revisionsenheten har granskat om styrelsen rapporterar enligt de anvisningar som regionstyrelsen utfärdat samt om de resultat styrelsen redovisar för verksamhet och ekonomi överensstämmer med fullmäktiges beslut om budget, mål och uppdrag.

Delårsrapport augusti

Folkhögskolestyrelsen bedöms inte ha säkerställt tillräcklig uppföljning av fullmäktiges verksamhetsmål i delårsrapport augusti. Styrelsen har däremot säkerställt uppföljning och måluppfyllelse avseende ekonomin och de verksamhetsspecifika målen utifrån kulturnämndens uppdrag.

Bedömningen baseras på följande sammanfattade iakttagelser:

- Styrelsen följer inte regionstyrelsens anvisningar för rapportering fullt ut vad gäller verksamhetsresultat. Det saknas beskrivning av resultaten för fullmäktiges mål.
- Prognosen för ekonomin överensstämmer med fullmäktiges mål om budget i balans och är rimlig. Prognosen för de verksamhetsspecifika målen är i enlighet med uppdraget och är rimlig. Prognos för fullmäktiges mål saknas.
- Styrelsen vidtar tillräckliga åtgärder för att nå fullmäktiges mål vad gäller att nå målet om en budget i balans och de verksamhetsspecifika målen. Vad gäller fullmäktiges mål går det inte att bedöma om åtgärderna är tillräckliga eftersom beskrivning av måluppfyllelse saknas.

Årsredovisning

Folkhögskolestyrelsen bedöms i stor utsträckning ha rapporterat i enlighet med regionstyrelsens anvisningar och resultatet bedöms vara i överensstämmelse med fullmäktiges beslut. Viss förbättringspotential bedöms finnas vad gäller att beskriva resultat av arbetet med fullmäktiges verksamhetsmål och analysera avvikelser.

Bedömningen är baserad på följande sammanfattade iakttagelser:

- Styrelsen redovisar ett ekonomiskt resultat som är i linje med fullmäktiges målsättning om budget i balans. Den ekonomiska utvecklingen beskrivs utförligt och avvikelser gentemot budget kommenteras.
- Folkhögskolestyrelsen redovisar i årsredovisningen vilka aktiviteter de har bedrivit för att bidra till att uppfylla fullmäktiges mål. I relativt stor mån beskrivs även vilka resultat som aktiviteterna har lett till och graden av måluppfyllelse. Avvikelser från verksamhetsmålen analyseras inte alltid tillräckligt utförligt.

Nämndens räkenskaper

Att räkenskaperna är rättvisande innebär att den externa redovisningen ger en rättvisande bild av resultat och ställning och att årsredovisning och delårsrapport är upprättade i enlighet med lagstiftning och god redovisningssed.

Deloitte har granskat redovisningen i folkhögskolestyrelsen 2018. Granskningen har omfattat löpande granskning, delårsrapport och årsbokslut. Inga avvikelser uppdagades i granskningen och bedömningen är att årsrapporten och den löpande redovisningen i allt väsentligt uppfyller kraven enligt den kommunala redovisningslagen och regionstyrelsens anvisningar.

Revisorernas sammanfattande bedömning

Utifrån det som har framkommit i årets granskning av folkhögskolestyrelsen bedömer revisionsenheten att verksamheten i allt väsentligt har bedrivits ändamålsenligt, med god ekonomisk hushållning, rättvisande räkenskaper och med en tillräcklig intern kontroll. Dock lämnar revisionsenheten på vissa områden rekommendationer till folkhögskolestyrelsen att ta hänsyn till i det fortsatta arbetet.

Bilaga 1. Rapporter och underlag

- A1. Checklista intern kontroll.
- A2. Fördjupning: Arbetsmiljöarbete.
- A3. Checklista detaljbudget.
- B1. Fördjupad granskning: Uppföljning granskning av bisysslor, REV 2018-00146.
- C1. Fördjupning: Internatverksamhet.
- C2. Checklista för granskning av delårsrapport.
- C3. Checklista för granskning av årsredovisning.